

MÉH e-HÍRLEVÉL

99. szám, 2018. május 18.

Tartalom

Tartalomjegyzék

A búcsú órái... Előtte, s utána.....	2
XXIII. NYÁRI ÉLŐFALU TALÁLKOZÓ.....	3
VISNYESZÉPLAKI HÍREK.....	4
MAGYARORSZÁG ÉS A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI CÉLOK.....	5
Emlékeztető: SZÖVŐTÁBOR.....	6
AZ EMBER ÉS KÖRNYEZETKÍMÉLŐ KERTMŰVELÉS ALAPJAI.....	6
Gyüttment Fesztivál, 2018.....	7
BOLYAVÁRI ESTÉK 39. évad!.....	7
KÖZÖSEN A TERMÉSZET VÉDELMEÉRT - KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓ.....	8
GYÜMÖLCSÉSZ NAPOK.....	9
GYÜTTMENT TETTREKÉSZ TEÁZÓ.....	10
Emlékeztető: FÖLDHANGOLÓ ÖKOTÁBOR.....	10
AJÁNLÓ - Lantos Tamás: Alkalmazkodó gyümölcsészet.....	11
KOVÁCS GYULA: MIT ÉR EGY ÖRÖKSÉG?.....	13

A búcsú órái... Előtte, s utána...

Reggel 5-kor indultam Marosvásárhely mellől, Koronkáról a Nyárád völgyében. Még sötét volt, és vágni való a köd, ami csak a magasabb pontokon tisztult kicsit. Fél hat után már a településeken az út szélén álldogáló emberek jelentek meg... nem stoppoltak, hanem vártak valakire. Nem rám. Hét után nem sokkal Szovátánál elértem a főutat, ahonnan gyakorlatilag zárt konvojban haladtunk, sőt, egyes emberkedő székelyek néha kétsávosan egyirányúsították az utat... nyilván nálam jobban ismerték a kanyarokat, s bíztak abban, hogy ha valaki mégis szembejönne, gyorsan be tudnak hajtani két jármű közé...

Székelyudvarhelytől kezdve már csak araszolva lehetett menni. Fél nyolc volt, addigra már a napocska csak egy-két mélyebb völgyben hagyott ködöt. Lehúztam az ablakot, bekapcsoltam a Mária rádiót... az egyetlen, ami a búcsús hangulatomhoz kicsit is illett – máskor tuc-tuc zenés adókon is ott hagyom, ha legalább a дума közben jó és magyar, de ez most nem működött. Gyakran előztünk biciklistákat. Máskor motoros különítmények előztek minket – rendszerint magyar, de néha román rendszámúakkal is.

Közben a rádió riportokat közvetít: a szervezőkkel, a Czeszochowai pálos rendházból érkezett Marián atyával, aki a prédikációt vállalta – magyarul (!), de más emberekkel, pl. megérkező honfitársainkkal is, akik pár szóban próbálták elmondani, hogy miért is több ez egy turista látványosságnál, miért több egy kulturális emléknél, és hogyan lehet a dolog lelki részét tökéletesebben megragadni és megélni.

A Hargita lábától a gyalogos zarándokok már zárt oszlopban jönnek az út jobb szélén, mégsem zavarva a forgalmat. A városba beérve itt is, ott is rendőrök, akik a buszokat már a belvárosba sem engedik be, a város másik sarkától, az utolsó néhány kilométeren pedig még behajtani is tilos, sétálóutca lett a Csíksomlyóra vivő főút.

Innen már sűrű sorokban és végeláthatatlanul hömpölyög a tömeg, köztük itt-ott zárt csoportok, keresztalják.

A legelső ilyen társaság fekete köpenyt viselt, két dologra tippeltem, hogy miért is. Odaléptem hát, és megkérdeztem az egyik férfiút. Sejtésem beigazolódt: rég látott szülővárosomból jöttek, egri fertálymesterek voltak, akik büszkén – és izzadva viselték szájrancú köpönyegüket. A megszólított még a kedves fertálymester unokabátyám nevével díszített szalagot is megmutatta, aki nem volt itt, csak a szalagja, ami egy vőfélybothoz hasonló botról lengedett.

Az út szélén vásárosok - a tömegnek enni és inni is kell adni, de kegytárgyakat, népművészeti és egyéb emléktárgyakat kínáló árusok is, és persze több sarkon is végeláthatatlan toy-toy sor, előtte sorakozó emberekkel. El sem tudom képzelni, hogy hogy nézhetett ki az erdő s a mező száz évvel ezelőtt egy efféle esemény után...

Ahogy a dombra felértem, körültekintve több irányból is sűrűn közeledő embertömeget láttam, akik mind a Világ Közepére, a Szent Hegyre igyekeztek...

„Itt dobog ma a nemzet szíve...” - mondták többször is a rádióban, és igen: a dolog szigorú egyházi értelmében messze túlmutat az eseményen. Ez, az abszurd politikai döntés eredményeképpen a jogi államhatáron kívül eső kis hegy lényegesen több egyetlen katolikus szentmisénél, még ha lelkészek hada celebrálja is. Talán, mint Pünkösdi üzenete is mondja, inkább a sokfelől érkező magyarok közti megértés, a megbékélés, a barátság, a testvériség szimbóluma. Talán azért kellett az eseménynek pont Székelyföldön maradnia, mert sokak szerint a székely nép a magyarság megmaradásának a záloga a vészterhes időkben – ha kellett, katonailag, máskor lelkileg vagy kulturálisan érve. Egyfajta nemzetgyűlés, amelyben a magyar nemzet sorsát, és az egész rendezvény sikerét a jogi-politikai-katonai színpadon és hatalmasságoknál lényegesen magasabb hatalom kezébe, a Csíksomlyói Szűz Mária, ha úgy tetszik Babba Mária, ha úgy tetszik az Anyaisten, Gea istennő, Földanya kezébe tesszük... és ez így máris egy felekezettől független megfogalmazás, mint ahogy – legalábbis a keresztény egyházak általában küldenek képviselőt az eseményre.

„Kevés nemzetnek van olyan nagyhatalmú őrangyala, mint a magyaroknak, és bizony helyes lenne erősebben kérniük hathatós oltalmát országukra!” - mondta valaha a szentté avatott, tisztánlátóként ismert Pió Atya.

Mi most itt voltunk. Megtettük. Kértük.

Becslések szerint kb. 5-600 ezredmagunkkal.

A kezdeti napsütéses hőség után később megdörrent távol az ég, és eleredt az eső is. Sokan az utolsó percek nem várták meg, és elindultak lefelé a hegyről. A délután folyamán még Csíkszeredától Csobotfalváig rengeteg esemény történt, ahol kisebb csoportok zenés vagy mesés előadást tartottak a népes nézőseregnek. A csobotfalvi templomban csángó misét rendeztek, ahol egy magyar és egy csángó énekmondó szentes énekeket (pl. az Aranymiatyánkot) énekeltek, de a templomba a későn érkezők már nem fértek be, és bizony a templomkertben az ének még igen, de a szentbeszéd már nemigen volt hallható.

Rengeteg volt az ismerős: a csíksomlyói búcsún biztosan több rég látott kedves ismerőssel találkoztam, mintha mondjuk Budapesten végigsétáltam volna a Nagykörúton.

Este a város kultúrpalotájában a Role székely rockegyüttes énekelt versekből és népdalfeldolgozásokból összeállított koncertjét hallhattuk igen sokadmagammal. Az előadás végén a ráadásként játszott régi székely himnusz („Ó én édes jó istenem”) dallamára a tömött nézőtér egy emberként felállt, mint himnuszok hallatán illik is...

Egy kisebb társaság fenn marad a hegyen, az éjszakát imádkozással és énekléssel töltötték, hogy a virradatkori napba nézés hagyományának hódoljanak – az előző nap a női minőségről szólt, a férfi minőségnek is áldozni kell. Magam nem voltam ott, az időjárás a sok felhővel nemigen kedvezett a hagyományoknak, de a hangulat ennek ellenére ott is a csúcson lehetett.

Másnap egy kedves baráti társasággal Háromszék és Hargita megye határán kirándultunk, majd szíves invitálásukra velük mentem a gyimesi szállásukra is. Pajzán és kevésbé pajzán, hétköznapi és szentes énekeket játszottam és daloltam nekik, amit általában nagyra értékelték.

Harmadnap a társaság hazaindult, engem pedig kitétek a buszból valahol Csíkszereda határában, ahonnan gyalog értem a szállásra.

kili Gyűrűfűről

XXIII. NYÁRI ÉLŐFALU TALÁLKOZÓ

Magfalva szervezéstechnikai okokból sajnos lemondott az idei találkozó házigazdai szerepéről. Villámgyors újratervezés, s együttgondolkodás eredményeképpen a következő megoldás született:

„Előttünk az utódaink”

„Olyan érzés mintha visszamennénk a gyökereinkhez, az első élőfalu találkozók idejére... Akik várnak bennünket, olyan fiatalok, mint mi voltunk, amikor alakultak az Élőfalvak...”

Szervezők: Pálos Márk és Társai és a Természetes Életmód Alapítvány

Helyszín: Vértesszőlős, a család saját 18 ha –os területe, ahol ötödik éve élnek

Előadások, étkezések, helyszíne: Az alkalomra felállított rendezvénysátorban

Szállás: Vértesszöllősi panziókban vagy saját sátrakban a helyszínen

Időpont: 2018. július 27-29.

Előzetes program-tervezet:

Péntek:

MÉH belső megbeszélés (részletek később)

Szombat:

Pálos Márk és Társai bemutatkozása, bemutatója

Permakulturás kertészet, a tavaikban halat tenyésztenek, mindenféle háziállatot szabadon tartanak... és ők is szabadon élnek...

Előadások:

- Borsos Béla könyvbemutatója
- Szabó Miklós Praktikumok a ház körül... Kőtámfal építés tapasztalatai, (szekció téma)
- Zaja Péter Állattartás az alkalmazkodó gyümölcsészetben

Esti programok:

„Borkóstolás egy borász és egy grafikus szemével...”

Borok és a művészet kapcsolata Lévai Ádám (grafikus) és Farkas Dezső (borász)

A helyi kistermelők bemutatkozása: méhészt, kecskés, sajtos

Vetítések (Zaja Péter szervezésében)

Vasárnap:

- Jurtaegyetem: aktuális szervezési kérdések
- „Gyüttmentekkel” való kapcsolat jövője

Kirándulások: (alternatív)

- A Vértesszőlős *Őstelep* vagy *Őskőkori* előembertelep a Magyar Nemzeti Múzeum bemutatóhelye
- Látogatás az Agostyáni Ökofaluba szakvezetéssel. Natura 2000 terület monitoringja madárgyűrűzési bemutatóval (ajánlott program helykeresőknek!)
- Öreg-tó élete (Ramsari terület) szakvezetéssel...
- Fényes forrás tanösvény látogatása Márkus Ferenc szakvezetéssel
- Tatai Fényes Fürdő és Kemping, fürdés, szauna
- „Hopp Ferenc madárvonulás kutató és gyűrűző tábor a Ferenc Majori tavaknál, Csonka Péter természetfotós, ornitológus, (DINP Gerecsei Tájegység vezető) szakvezetésével

Részletek a következő számban.

Érdeklődni: "Labanc Györgyi" <bakfitty@t-online.hu>, T: 30/4195080

VISNYESZÉPLAKI HÍREK

Továbbra is várunk önkénteseket rövidebb-hosszabb időre! Szállás, ellátás, tanulásért cserébe némi munkát, segítséget várunk.

Várható tevékenységek:

- építkezés-házfelújítás természetes anyagokból
- kerti munkák, ökológia
- gyümölcsészeti munkák, feldolgozása
- besegítés az állatoknál (kecskék, lovak, tehének)
- szénázás (kaszálás, gyűjtés, behordás)

Bővebb információ: Zaja Péter <namzi@tvn.hu> illetve Máté László <laszломate758@gmail.com>

MAGYARORSZÁG ÉS A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI CÉLOK

Javaslatok a hazai megvalósításhoz

Konferencia

Időpont: 2018. május 31. (csütörtök) 10.00 - 14.00

Helyszín: Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, 1051 Budapest, Nádor u. 22.

Szervezők: *Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, HAND Nemzetközi Humanitárius és Fejlesztési Civil Szövetség, Magyar Természetvédők Szövetsége, Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács*

Több mint két év telt el a Fenntartható Fejlődési Célok elfogadása óta. A rendezvényen áttekintjük az elmúlt időben történeteket, különös tekintettel arra, hogy hazánk idén készíti el az Önkéntes Nemzeti Jelentését a célok érdekében végzett eddigi tevékenységéről. Tavaly 12 szervezet megalakította a „Civil Kerekasztal A Fenntartható Fejlődési Célokért” platformot, melynek célja a megvalósítás nyomon követése, segítése. A Kerekasztal beszámol a munkájáról és az általa összeállított javaslatcsomagról. Reméljük, a konferencia a közös gondolkodás színtere is lesz, mert a célokért minden társadalmi szereplőnek felelősséget kell vállalnia.

Program

09.30-10.00 Regisztráció

10.00-10.10 Megnyitó, levezető - **Náray-Szabó Gábor**, Professzorok Batthyányi Köre

10.10-10.30 A fenntartható fejlődési célok végrehajtása Magyarországon, az önkéntes jelentés elkészítésének folyamata - **Kuntár Tamás**, főosztályvezető, Nemzetközi Szervezetek Főosztálya, Külgazdasági és Külügyminisztérium

10.30-10.50 A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia második előrehaladási jelentés tanulságai - **Bartus Gábor**, titkár, Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács

10.50-11.10 Az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak hazai megvalósítása szempontjából fontos egyes ombudsmani javaslatokról - **Bándi Gyula**, Jövő Nemzedékek Érdekeinek Védelmét Ellátó Biztoshelyettes, Alapvető Jogok Biztosának Hivatala

11.10-11.45 Kérdések és válaszok

12.00-13.30 Civil Kerekasztal a Fenntartható Fejlődési Célokért javaslatai a végrehajtáshoz - levezető **Faragó Tibor**, címzetes egyetemi tanár, Szent István Egyetem

Kerekasztal bemutatása - **Éger Ákos**, szakpolitikai munkatárs, Hand Szövetség

Javaslatok bemutatása:

- **Balogh Réka**, szakpolitikai munkatárs, Hand Szövetség
- **Farkas István**, ügyvezető elnök, Magyar Természetvédők Szövetsége
- **Győri-Dani Lajos**, ügyvezető alelnök, Magyar Máltai Szeretetszolgálat
- **Herner Katalin**, ügyvezető igazgató, KÖVET Egyesület
- **Jász Krisztina**, szociológus, Magyar Szegénységellenes Hálózat
- **Lajtmann Csaba**, elnök, Magyarországi Éghajlatvédelmi Szövetség
- **Sipos Katalin**, igazgató, WWF Magyarország
- **Solymári Dániel**, nemzetközi fejlesztésekért és migrációért felelős vezető, Magyar Máltai Szeretetszolgálat

13.30-13.50 Kérdések és válaszok

13.50-14.00 Konferencia zárása

14.00-Ebéd

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Jelentkezéshez kérjük, töltsse ki az adatlapot a regisztrációs felületen: <https://bit.ly/2rKD7Fs>

A jelentkezési határidő: 2018. május 28. hétfő

További információ: akos.eger@hand.org.hu, +36-1-216-7297

Emlékeztető: SZÖVŐTÁBOR

Ideje: 2018. július 1.- 6.

Helye: a Pangea Egyesület pénzesgyőri Breuer László Oktatóközpontjában, Pénzesgyőr, Béke út 57.

Frecot Emese (Vácza-kő Major) népi játszóházvezető szervezésében és vezetésével

Vendégoktató: **Siklósi Krisztina** szövő oktató (Kriszkaosztos)

Szakmai segítő: Litter Beáta népi játszóházvezető (Pangea Egyesület)

Elkészítendő szövött tárgyak: laptartó vagy párna (szövőkereten, szövőszéken), szőrösrongy-párna (szövőszék) kis tok (mobiltartó) szövése (szádfán).

Kiegészítő programok: kiselőadás a hagyományos, kézi gyapjufeldolgozásról, gyapjúmosás-és festés növényekkel, kártolás-és fonás-bemutató, kirándulás Zircre, illetve a Pangea Egyesület pénzesgyőri tanösvényén.

Költségek:

Szállás: 5 éjszaka /6 nap,

Étkezés: reggeli + ebéd + vacsora (első nap: vacsora, négy nap teljes ellátás, ötödik nap: reggeli és ebéd),

Kirándulás Zircre (buszjegy, múzeumi belépő),

Szövő szakmai költségek: oktatás, eszközhasználat, műhelyhasználat, alapanyagok, stb.

A tábor teljes költsége: 62. 500 Ft/fő/6 nap (5 éjszaka).

Lehetőség van a tábor látogatására szállás nélkül is, ebben az esetben a tábor költsége: 52.500 Ft/fő/6 nap. A táborra a tábor megkezdése előtt legkésőbb két héttel tudjuk a jelentkezéseket elfogadni.

Jelentkezés Frecot Emesénél a következő elérhetőségek egyikén: Email: frecot.emese@gmail.com,

Mobil: 20/4406352, illetve a facebookon: <http://www.facebook.com/vaczakomajor/>.

AZ EMBER ÉS KÖRNYEZETKÍMÉLŐ KERTMŰVELÉS ALAPJAI

Mélymulcs a gyakorlatban - vidéki praktikákkal

Nyáron két alkalommal is lehetőség lesz részt venni képzésünkön.

A mélymulcsos gazdálkodás egy új megközelítés a kertművelésben, amely egyszerre kíméli időnket, fizikai erőnket, pénztárcánkat és környezetünket.

Az érdeklődők az azonos című filmből ismerhették meg a módszert. A gyakorlatban azonban számos kérdés merül fel, amelyekre most választ kaphatnak az Ökológiai Intézet Gömörshőlősi Oktató Központjában, egy két napos gyakorlati képzés keretében.

Nyáron a gyakorlati képzés kiegészül kerttervezéssel, a kézi kaszálás rejtelveivel, valamint az ehető vadnövényekből készült ételek elkészítésének lehetőségeivel és néhány meglepetéssel.

A képzés időpontjai: 2018. június 16-17. (szombat-vasárnap) és július 14-15 (szombat vasárnap)

Az érdeklődőket szeretettel várjuk Gömörszőlősön, a választott szombaton, 10.00 órakor.

A képzést Gyulai Iván, az Ökológiai Intézet Alapítvány igazgatója tartja.

Helyszín: Gömörszőlős, az Ökológiai Intézet Alapítvány Oktatóközpontja

3728 Gömörszőlős Kassai út 37-39.

Külső helyszín: Szuhafő

A technológiáról készült kisfilm az alábbi linken található:

<https://www.youtube.com/watch?v=uHcJO88tX5E>

A képzés részvételi költsége 18.000 Ft, mely tartalmazza a résztvevők szállás- (2-3 ágyas szobákban) és étkezési költségét, valamint a képzés díját.

Részvételi szándékát kérjük, jelezze az itt megadott elérhetőségek valamelyikén:

Vigh Andrea rea.vigh@gmail.com vagy telefonon a [0620/407-6875](tel:06204076875) számon.

Gyüttment Fesztivál, 2018

Ideje: augusztus 23–27.

Helyszín: Zebegény

Közösségben, egymásért, magunkért.

Szabadon, csendben, zenében.

Tanulva, tapasztalva, megélve.

Tájba illeszkedve, beszélgetve, nevetve.

Erdő, rét, víz és szél.

Mezítláb, gyüttmentként.

Negyedik alkalommal.

Zéró hulladékkal. Zebegényben.

A Gyüttment Fesztivál a vidéken újrakezdő és a környezettudatos, vidéki értékrendet választó, tájba illeszkedő emberek, közösségek és a hozzájuk kapcsolódó városi gondolkodók éves nagy találkozója. A fesztivált ismét Zéró Hulladék szemléletben szervezzük. Komolyan gondoljuk, hogy nem lesznek kint kukák. Szelektív sem.

<http://gyuttmentfesztival.hu/zero-hulladek/>

A Gyüttment Fesztivál szervezője a Mindenegyüttmegy Egyesület.

BOLYAVÁRI ESTÉK 39. évad!

2018. Ígéret/Május havának 25. napján, péntek 19 óra: **Cey-bert Róbert Gyula és Püski István - Ősök és Hősök**

„1998. és 2017. között 27 könyvem jelent meg magyarul (őstörténet és vallástörténet kutatás, bor és gasztronómia, verseskötetek és regények).

A Kodolányi János Főiskola tanára voltam 2000 és 2014 között Budapesten, Székesfehérváron és Siófokon (Távok-keleti kultúra, Távok-keleti gazdasági stratégia és gasztronómia)”

Cey-bert Róbert Gyula a nyolcvanas és kilencvenes években őstörténeti kutatásokat vezetett Belső Mongóliában, Ujguriában és mindazon kínai tartományokban, amelyek hajdanán a Hun Birodalomhoz tartoztak.

A kutatások eredményei kiegészültek az ókori kínai krónikák (Suma Qian), történelmi források adataival és

az ősi hun-magyar legendákat varázslatos képzelőerővel kezelő szerző fantáziájának színes, jelképgazdag világával. Ebben megszólalnak a sólymok, a farkasok, a szarvasok, és a lovak a Bátor Tengrikut leghűségesebb szövetségesei. A mű egy csodálatos lélekerősítő történelmi regény, amely összeköti az ősi krónikákat, legendákat és meséket a magyar lélek több ezer évre visszanyúló ősképeivel és jelképes értékeivel.

A jelképekben a távoli ősök és ősi kultúrák üzenetei vannak elrejtve. Ha egy nép érzékeny és fogadóképes maradt az ősi kultúrára, üzeneteire, akkor a lelkében megszólalnak a jelképek, megerősítik az alkotóképességét, a küzdőszellemét, a munkabírását és a nemzettudatát.

Napisten/Június hava 01-én Varga Évi - A magyar szentséges néphagyomány és népművészet jelképeinek lehetséges jelentései

A szakrális művészet azt jelenti, hogy a díszített tárgyak díszei nem csak díszek, hanem legalább egyenértékűek a tárgyak gyakorlati hasznosságával. A tárgyak éppen azáltal használhatóak igazán, hogy ezek a díszek többletjelentést, többletfunkciót biztosítanak nekik, illetve biztosítják azt, hogy a tárgy használata közben megszülessen a harmónia is a szakrális renddel.

A minták, szimbólumok minőségileg megváltoztatják, megnemesítik az anyagot és a formát, áttörnek a hétköznapi életet, a létfenntartás szükségességét, a profanizálódó környezetet, és utat nyitnak a szent, az igaz, az örök felé. A természettel közösségben élő ember számára a világgal való rend, a világ rendjébe való ágyazódás pedig mindenek fölötti cél volt, hiszen ez biztosította léte értelmét.

Az előadás témái:

- A művészet szerepe (Nyugaton- Keleten),
- A jel-képek (szimbólumok), hasonlóságok (analógiák) szerepe,
- Az Univerzum felépítése röviden a tudomány mai állása szerint,
- A magyar őshagyomány (ősvallás, szer nyelv-írás) és népművészet szentséges világképe,
- Teremtés, A világmindenség felépítése,
- A magyar szentséges őshagyomány jelképeinek (szimbólumai), hasonlóságainak (analógia) lehetséges jelentései.

02-án Zenés évfárá / Vendégeink Csaszki Gyuri és zenészei, szombat, öt órá

Elérhetőségek:

BolyaFészék, 1067 Budapest, Csengery utca 62/b. fsz. 1.

Távbeszélő: 312-68-77, távlevél: bolyanyo@freemail.hu és bolyapo@gmail.com

KÖZÖSEN A TERMÉSZET VÉDELMEÉRT - KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓ

Időpont: 2018. május 22. kedd, 10.00 - 11.30 órá

Helyszín: Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, Budapest V. ker. Nádor utca 22.

Szervezők: Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, Magyar Természetvédők Szövetsége, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, WWF Magyarország

A rendezvény témája:

2015 óta május 22-én ünnepeljük a Magyar Természet Napját, melynek célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a hazai természeti értékeink, valamint erőforrásaink fontosságára. A három kezdeményező szervezet az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalával közösen természetvédelmi kiállítást és beszélgetést szervez, amelyen fel kívánja hívni a figyelmet a helyi természetvédelmi tevékenységek fontosságára.

A Magyar Természetvédők Szövetsége „Őrzők közösen a természet védelméért”, valamint az *Élet a*

vízparton kiállítása 2018. június 22-ig látható az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalában.

Tervezett program - 10.00 - 11.30

10.00 - 10.15 **Megnyitó: Bándi Gyula**, a jövő nemzedékek szószólója

10.15 - 11.30 Helyi természetvédelmi programok bemutatása

- Oktatás és természetvédelem / **Ilosvay György**, elnök, CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület
- Természetvédelmi munkák Budapesten / **Lendvai Csaba** programvezető, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
- A Magosfa Alapítvány sokszínű tevékenységeinek bemutatása / **Neumayer Éva**, elnökhelyettes, Magosfa Környezeti Nevelési és Ökoturisztikai Alapítvány
- Partnerségben az önkormányzatokkal természeti értékeinkért / **Antal Alexa**, kommunikációs vezető és **Kerpely Klára**, programvezető, WWF Magyarország

Levezető elnök: Farkas István Tamás, ügyvezető elnök, Magyar Természetvédők Szövetsége

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

A jelentkezéshez kérjük, töltsse ki az adatlapot: <https://bit.ly/2IIIRNi>

További információ: konferencia@mtvsz.hu, +36-1-216-7297

GYÜMÖLCSÉSZ NAPOK

A Kárpát-medencei Gyümölcsész Hálózat (KmGyH) Dunántúli szervezői rendszeres találkozási lehetőséget kínálnak az alkalmazkodó gyümölcsészet iránt érdeklődőknek. Tervezünk szakmai előadásokat, kiállításokat, fajtamustrát, s aktuális dolgaink megbeszélésére is lehetőség nyílik. Az egyes alkalmakon árusításra is van mód (gyümölcs, gyümölcskészítmények, kapcsolódó készítmények: méz, tejtermékek stb. valamint kézműves termékeket is).

A helyszín: Ráksi, Piactér (Szántódtól kb. 30 perc)

Az első alkalom június 16. 9:30 (Tervek szerint havonta lenne egy Gyümölcsész Nap Ráksiban.)

Tervezett program:

Polgármesteri megnyitó Fonai

Tibor polgármester

Lázár Péter: Mi fán terem az alkalmazkodó gyümölcsészet?

Előadás, egyben az

„Alkalmazkodó gyümölcsészet” kiállítás megnyitója.

Fajtamustra hozott tájfajtákból.

Délutáni előadások:

Lantos Tamás: "A gyümölcsészet

lehetőségei az önellátásban

Bicskei Deján Kende: „Azt nézem, amit mindenki, mégis mást látok.” - Avagy gyümölcsészet a kutató

szemével

Zaja Péter: Állattartás és gyümölcsészet - gyakorlati tapasztalatok

A részvétel ingyenes. Kérjük, aki árusítani szeretne, az ebbéli szándékát legalább június 10-ig jelezze!

További információk: Zaja Péter 30/9742567 namzi@tvn.hu

GYÜTTMENT TETTREKÉSZ TEÁZÓ

Alsómocsolád ...hallottál már erről a Baranya északi határán lévő icipici, befogadó falucskáról?

Rövidesen vidékre kiköltözni szándékozó családoknak hirdet pályázatot a helyi önkormányzat. A pályázatban egy közösségi vállalkozásban való együttműködésre hívja meg a kiköltözőket, ami jó eséllyel egyszerre lehet a kiköltözők valódi közössége és a megélhetésük alapja. Végre tehát egy olyan kezdeményezés, ahol a kiköltöző családok valódi segítséget kapnak ahhoz, hogy gyökeret tudjanak vidéken eresztetni! ...és nem csak anyagi, hanem nagyon konkrét kapcsolódási, együttműködési, fejlesztési folyamatot, amit Vágvölgyi Gusztáv - Pabló (Inspi-Ráció), mint közösségi vállalkozás fejlesztő fog segíteni. Belevágnál?

Szeretnél többet megtudni?

Kíváncsi vagy, hogy egy ennyire konkrét esetben mire kell felkészülnöd, mi segítheti a közösségalkotást és a faluval való integrációt?

Szeretnéd elmondani, hogy neked mire lenne szükséged ahhoz, hogy ezt a lehetőséget ki tudd használni?

Akkor találkozunk május 28-án, hétfőn az MTA Könyvtárában!

Bővebben az eseményről itt olvashatsz: <https://www.facebook.com/events/146575656136182/>

Emlékeztető: FÖLDHANGOLÓ ÖKOTÁBOR

„Az igazi felfedezéshez nem új tájak kellene, hanem új szemek.”

A 2018-as Földhangoló tábor időpontja: 2018. augusztus 13-19.

Helyszín: Kács

A tábor maximális létszáma 30 fő, a helyeket a jelentkezés sorrendjében töltjük fel.

Táborunk célja az ökotudatos, közösségi létezés útjainak bemutatása. Igyekszünk közösen megtalálni ezeket az utakat, a különböző aspektusok mögé tudományos tényeket felsorakoztatni. Szakértők bevonásával segítünk kijutni az információáradat útvesztőiből a hangsúlyok megtalálásával. Eddigi táborainkat asszertív kommunikáció jellemezte, ezt igyekszünk ebben az évben még több serkentő vitában kamatoztatni.

A Földhangoló tábor megoldás-, cselekvés- és közösség központú. Az azonban nyilvánvaló, hogy a probléma felvetése elkerülhetetlen. Jelenlegi életvitelünk ökológiai, gazdasági és társadalmi értelemben fenntarthatatlan, valamint számos morális kérdést is felvet. Ma már elég sokan tisztában vagyunk ezzel, mégis – akarva-akaratlanul – mindannyian részesei és mozgatórugói is vagyunk a jelenlegi folyamatoknak. Vagy azért, mert nem tudjuk, miként változtassunk, vagy azért, mert úgy érezzük, nincsenek társaink ebben a törekvésben. Rengeteg információ áll rendelkezésünkre arról, hogy mit és hogyan lehet másként tenni. Ám a megvalósításhoz szükséges stabil, támogató alapot, a „megtartó erőt” a közösség adhatja meg számunkra.

A **gyakorlati környezetvédelem** vonalán lehetőség van az étel-miszer-önellátás felé mutató foglalkozások kipróbálására (sörkollektoros aszaló és komposztkeret készítése) valamint a tudatos táplálkozás elméleti megalapozására – melyben az ökológiai-etikai- egészségügyi aspektusokat egyaránt figyelembe vesszük. Ahogyan a nehézségeink, úgy a megoldási módjaink is különbözőek lehetnek, a **vitaalkalmak** során közelebb kerülhetünk a saját megoldásunkhoz és ahhoz is, hogy jobban megértsünk egymást.

Vegetáriánus napokat tartunk, illetve a hiteles húsfogyasztás nevében lehetőség van részt venni állatok (valószínűleg baromfi) feldolgozásában is. **Ételeink elkészítése során törekszünk arra, hogy az egyéni igényeknek megfeleljünk.** Ha ezzel kapcsolatban kérdésed merülne fel, keress minket bátran, örömmel válaszolunk!

A bőséges programválaszték mellett is jut idő az **aktív pihenésre!** Esti programként a szokásos tábortüzes zenélés mellett táncot és szórakoztató közösségi játékokat is tervezünk.

A tábor költsége 48 000 Ft/fő, mely tartalmazza a szállást, az összes program anyagköltségét, valamint az étkezéseket. A befizetett összeg a Kisközösségi Program működését segíti. Az alábbiakért egyesével 5.000 Ft kedvezményt tudunk adni, tehát legjobb esetben 15.000 Ft-tal olcsóbban jöhetsz a táborba:

- ha visszatérő táborozó vagy
- ha április végig jelentkezél és befizeted az előleget
- ha hozol magaddal valakit, aki még nem táborozott velünk

Jelentkezni 2018. július 31-ig lehet

<http://www.kiskozossegek.hu/foldhangolo>

Bővebb információ: foldhangolo@kiskozossegek.hu

Reméljük, hogy hamarosan találkozunk Veled is!

AJÁNLÓ - Lantos Tamás: Alkalmazkodó gyümölcsészet

Elvi útmutató természetszerű gyümölcsösök műveléséhez

„Az alkalmazkodó gyümölcsészethez társuló gondolkodásmód sok fontos, de mégis részletkérdésnek számító elemből épül fel egységes rendszerré. A világos algoritmusokból felépülő, csúcstechnika alkalmazására törekvő iparszerű technológiák helyett egy változatos és változékony, mindig a helyi viszonyoktól függő, egyszerre sok cél elérését szolgáló, sokszor számszerűsíthetetlen és mérhetetlen hatású rendszerrel kerülünk szembe. A látszólagos rendezetlenség oka az, hogy jelentős mértékben hagyjuk a Természet rendjének érvényesülését. Ezt a rendet a maga teljességében sem ésszel áttekinteni, sem megszervezni nem tudjuk – mégis működhet.”

„A gyümölcsész az Ember és Természet viszonyát új alapokra helyezve egységbe szervezi önmagát a Természettel, így gyümölcsöse minden élőlényével és gyümölcsöse egészével is. A természettől elidegenedett ember visszahelyezi önmagát a természetben eredendően rendelkezésére álló helyére, ezzel élettér nyílik meg számára, amelyet létével betöltve „szervesül” a természetbe, annak szerves részévé válva visszanyeri az ott betöltött funkcióját.”

A könyv ára: 3000 Ft

Beszerezhető: Lantos Tamás <ormansagalapitvany@gmail.com> T: 20/3472686

Vályogházak konferencia

DIÓSJENŐ

2018. június 30 – július 1.

Boróka Egyesület
2643 Diósjenő, Szabadság út 62.

Az évenként megrendezett Vályogházak konferencia idei helyszíne a Boróka Egyesület közösségi háza és környéke, Diósjenőn.

AKIKTŐL SOKAT TANULHATUNK # VASS ZOLTÁN ÉS VASS ALEXANDER #
MEDNYÁNSZKY MIKLÓS # KOVÁCS ESTVÁN # BUZÁS MIKLÓS

PROGRAM

szombat

9:00-től Regisztráció

9:30 Előadás Buzás Miklós: A vályog

11:00 Előadás Mednyánszky Miklós: Házak felújításáról, tipikus hibák és megoldások

14:00 Kerekasztal beszélgetés Vass Zoltán, Kovács Estván, Mednyánszky Miklós

17:30 Könyvbemutató Mednyánszky Miklós: Pincék. Előadás után séta a diósjenői pincesoron

18:30 Alternatív program: borkóstolás – Csernus Pince, Ipolynyék boraiból

vasárnap

10:00 Előadás, bemutató Vass Zoltán és Vass Alexander: Javítás és jó tapasztalatok

13:00 Előadás Kovács Estván: Építsünk vályogból

Mindkét nap folyamatosan workshopok

1/ Kis vályogkúnyhó építése közösen: vályogvetéstől a tapasztásig

2/ Paticsfal készítés (kültéri falazat)

3/ Alternatív műhelymunka

szombat 14:00–16:00 kosárfonás

4/ Alternatív műhely vasárnap: napaszaló készítés

Kézműves foglalkozások ~ nemezelés ~ játék-készítés ~ recycle műhely

Büfé, meleg ebéddel

Kisvonatozás a Závóz tetőre vasárnap kora délután

Részvételi díj: felnőtt jegy egy napra 5000 Ft, 2 napra 8000 Ft. Gyermekek 3000 Ft, 2 napra 5000 Ft.

A díj magában foglal egy kenyérlángost, kisvonatos kirándulást és egy kézműves foglalkozáson való részvételt. A borkóstolás program díja: 1200 Ft/fő.

A programra és a workshopokra regisztráció szükséges. Kérjük írj a borokaegyesulet@gmail.com email címre, hány fő, hány napra érkezik. Szálláshelyek: <http://m.borokaegyesulet.com/latnivalok-es-szallashelyek-a-kornyeken/>

KOVÁCS GYULA: MIT ÉR EGY ÖRÖKSÉG?

Az emberélet útjának felén túl annyi bölcsességgel rendelkezik már a magamfajta öreg gyümölcsész is, hogy nem keresi az alapvető etikai kérdésekre adandó állandó válaszokat. Bár könnyen lehet, hogy az efféle bölcselkedés valójában – gyávaság. Félelem attól, hogy a bizonyosság tönkretelheti az ember maradék illúzióit.

Van azonban úgy, hogy moralizálás nélkül kell szembesülni a valósággal.

Az elmúlt időkben egyre többször merült fel bennem a kérdés: mit ér egy nép öröksége?

A szomszédos népekre tekintve, vagy Európát és a nagyvilágot vizsgálva, azt tapasztaljuk, hogy végül is mindez valójában nem kérdés.

Minden nép, de akár közösség elsősorban saját öröksége által azonosítja be magát és büszke rá, hogy tradíciót sajátjának tekintheti és védheti. Ha kell, minden áron – összes intézménye és szabad választói révén. .

De vajon mit ér egy örökség – ha *magyar*?

Erre már, fogalmazzunk diplomatikusan, bonyolult a válasz. Különösen, ha számba vesszük az elmúlt évtizedekben hagyományaink ellen elkövetett bűnöket is.

Nem ma, régen volt, amikor rácsodálkoztam *Göcsej* néprajzának egyedi világára, és menteni kezdtem a még menthetőket. Megpróbáltam megőrizni, többek között, saját térségünk gyümölcsészeti hagyományait.

Felkutattam a régi fajtákat, beoltottam, és létrehoztam előbb *Göcsej* régi gyümölcsfajtáinak génbankját. Az idő múlásával bővült az *Őrség*, később *Hetés* anyagával – végül hosszú évtizedek alatt az *egész* Kárpát-medence régi fajtái gyűltek egybe.

Hatalmas összefogással sok-sok jóakarató ember segítségével sikerült létrehozni a *Tündérmese-mozgalmat* és a legnagyobb pusztítások közepette a régi magyar gyümölcsfajták valaha volt legnagyobb gyűjteményét. (A *Gyűjtemény*: több mint 3000 fajtát gyűjtöttem be és ültettem el a Pórszombat melletti Medes-hegyen – mára a fajták jelentős része termőre fordult.)

Viszont a felhőtlen „tündérmese” az ideig tartott.

Előzménye az, hogy 2017. augusztusában környékünkön egy *osztrák* érdekeltségű vadásztársaság váltotta fel az eddigi *hazai* vadgazdálkodót. Mindaddig a vadgazdálkodó és a Gyűjtemény, vagyis köztünk semmilyen vadgazdálkodásból eredő probléma nem merült fel.

Időben tájékoztattam az augusztus óta birtokban lévő társaságot a Gyűjtemény genetikai és kulturális értékeiről, sőt, be is jártuk a gyűjteményes kerteket. Az osztrák érdekeltség, azonban, rögtön az első évében abszolúte semmit nem tett a vadkár megelőzése érdekében. A vadgazdálkodás kimerült a vadászatban – így a 2017/18-as tél folyamán a Gyűjtemény 4 kertjét igen súlyos, vadkár érte! (Összesen 11 kertben őrizzük a fákat). A megelőzés érdekében természetesen minden területet bekerítettünk – sőt egyedileg is védjük a gyűjtemény egy részét; amennyire erőnkől telt.

A vadkár által elpusztított gyümölcsfák között volt néhány olyan fajta is, amelynek szó szerint utolsó egyedeit őriztük, ezek a fajták végleg elvesztek a magyar örökség számára!

Így a *Porhanyós rétesalma* – például. Ez a növényországi ajándék összesen 2-3 hónapig érett nyaranta, és az időben visszanyúló gasztronómiai hagyomány szerint még az a személy is tudta fogyasztani, akinek foga sem volt. Vagy a *Pünkösdi királya*, amelyet tavaszvégen vettek elő az eltárolt búzából, és amelyik az egyik legtartósabb magyar almafaja lehetett. Éréstől érésig tartották, tovább eltartható volt még a Húsvéti rozsmaringnál is.

Ezeknek a gyümölcsöknek már hírmondójuk sem maradt – a fajták végleg elvesztek a magyar pomológia számára.

A társaság a vadkár okozta pusztításra, midőn felvettem nekik, hogy tudniillik a pusztítás anyaga szó szerint felbecsülhetetlen értékű anyag volt, úgy reagált, hogy ami fölbecsülhetetlen, azt nem is lehet felbecsülni. Tehát – annak értéke sincs. Értsd alatta: értéktelen.

Közben elmúlt a tél és közeleg a nyár. Közeleg a gyümölcsérés ideje.

De most is a kellő és szükséges gazdálkodási morál helyett egyszerű *garázdálkodási* morálról beszélhetünk. És így nem kell prófétai jóstehetséggel sem rendelkezni, hogy belássuk: a Gyűjtemény hamarosan a

megállíthatatlan **pusztulás** útjára fog lépni. De nemcsak ez a pótolhatatlan génbanki Gyűjtemény – hanem a helyi emberek és gazdák munkáját is ellehetetleníti a várhatóan igen jelentősnek ígérkező vadkár.

Nyugodtan föltehetjük hát a kérdést: mit ér az örökség – ha *magyar*?

Ha örökségünk valóban értéktelen és az ősookról ránk maradt tradíciót bárki, bátran és szabadon pusztíthatja, sőt kénye-kedve szerint garázdálkodhat vele – akkor megszámláltatott Szent István népének ideje a Kárpát-medencében. Ha azonban mindennek mégis van értéke, akkor nincs helye közöttünk azoknak, akik hagyományainkat nem tartják tiszteletben. Mert ha jön a nyár és megérkeznek a „vadak” – mindannyian kiszolgáltatottak leszünk.

Pórszombat, 2018. Szent György havában.

Kovács Gyula
Magyar Örökség-díjas (2015) erdész,
Kárpát-medence régi gyümölcsfajtáinak őrzője

A Magyar Élőfalu Hálózat e-hírlevelét

Szerkesztette: Zaja Péter: namzi@tvn.hu

Lektor: Kilián Imre: kili@gyurufu.hu

Régi hírleveleinket itt olvashatjátok: <http://www.elofaluhalozat.hu/e-meh.php>

Munkánkat segíti: A Magyar Élőfalu Hálózat, Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület és a Természetes Életmód Alapítvány

A naptár a Szigetköz kalendáriumából való. Készítette: Fűzfa Zoltán

Tevékenységünket támogathatja anyagilag a Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesületen keresztül: OTP 11743002-29912371